

Splošna deklaracija človekovih pravic

Poenostavljena jezikovna različica

1. Ko se otroci rodijo, so svobodni in vsakega izmed njih moramo obravnavati enako. Imajo razum in vest ter morajo drug z drugim gojiti prijateljske odnose.
2. Vsakdo lahko zase zahteva naslednje pravice, ne glede na
  - razliko v spolu,
  - razliko v barvi kože,
  - razliko v materinem jeziku,
  - razliko v načinu razmišljanja,
  - verovanje v drugo religijo,
  - količino premoženja,
  - rojstvo v drugi socialni skupini,
  - državo.Pravice nam tudi pripadajo ne glede na to, ali država je ali ni neodvisna.
3. Pravico imate do življenja, do prostosti in do osebne varnosti.
4. Nihče nima pravice, da bi z vami ravnal kot s sužnjem in tudi vi nimate pravice, da bi koga naredil za svojega sužnja.
5. Nihče nima pravice, da bi vas mučil.
6. Pripada vam pravno varstvo na enak način kot vsakemu drugemu.
7. Vsi smo pred zakonom enaki in zakoni veljajo za vse enako.
8. V primeru, da se pravic, ki vam jih zagotavlja država, ne spoštuje, morate imeti pravico do pravne pomoči.
9. Nihče nima pravice, da bi vas samovoljno zaprl, držal v priporu ali izgnal iz vaše države po krivici ali brez upravičenega razloga.
10. V kolikor vam je odrejeno sojenje, mora potekati javno. Če ljudje poskušajo vplivati na vas, tega ne smete dovoliti.
11. Za nedolžnega veljate toliko časa, dokler vaša krivda ni dokazana. Če ste obtoženi določenega zločina, se imate vedno pravico braniti. Nihče vas nima pravice obsoditi in kaznovati za stvari, ki jih niste storili.
12. Pravico imate do zaščite, če nekdo poskuša škoditi vašemu ugledu, samovoljno vstopa v vaš dom, odpira vaša pisma ali nadleguje vas ali vašo družino brez upravičenega razloga.
13. Pravico imate do svobodnega gibanja znotraj vaše države. Pravico imate zapustiti svojo državo in se preseliti v drugo ter se vrniti nazaj v svojo državo, ko vas je volja.
14. Če vas kdo preganja, se imate pravico zateči v drugo državo in prositi za zaščito. To pravico izgubite, če ste koga umorili in če ne spoštujete tega, kar je tukaj zapisano.
15. Pravico imate do državljanstva in nihče ne more brez upravičenega razloga preprečiti, da bi postali državljan druge države, če tako želite.
16. Ko dosežete polnoletnost, se imate pravico poročiti in ustvariti družino. Ta pravica vam pripada ne glede na spol, barvo kože, državljanstvo ali vero. Moški in ženske imajo enake pravice, tako med zakonsko zvezo, kot tudi če pride do ločitve.
Nihče vas ne sme prisiliti v poroko z nekom.
Državna oblast mora zaščititi tako vas kot vaše družinske člane.
17. Pravico imate do lastnine in nihče vam je ne sme vzeti brez upravičenega razloga.

18. Pravico imate do svobodnega izpovedovanja svoje veroizpovedi, do njenega spreminjanja in svobodnega izražanja, bodisi posamezno ali v skupnosti z drugimi.
19. Pravico imate do svobode mišljenja in izražanja, kar vam nihče ne more prepovedovati. Imeti morate tudi možnost deliti svoje misli z drugimi; tudi z ljudmi iz katerekoli države.
20. Pravico imate organizirati in se udeležiti mirnih zbiranj. Narobe je, če se koga prisili k temu, da pripada določeni skupini.
21. Pravico imate sodelovati pri političnih zadevah svoje države, bodisi kot predstavnik vlade ali preko izbranih politikov, ki imajo podoben način mišljenja kot vi. Državna oblast se mora redno voliti, glasovanje pa mora biti tajno. Pravico imate glasovati in vsi glasovi so enakovredni. Imate tudi pravico do javne službe pod enakimi pogoji kot vsak drug.
22. Družba, v kateri živite, vam mora pomagati pri vašem osebostnem razvoju in omogočiti, da izkoristite kar največ ugodnosti (kultura, delo, blaginja), ki vam jih ponuja tako vam kot tudi vsem moškim in ženskam v vaši državi.
23. Pravico imate do dela in proste izbire zaposlitve ter do plače, ki omogoča preživljanje vaše družine. Če moški in ženska opravljata enako delo, morata dobiti enako plačilo. Vsi ljudje, ki delajo, imajo pravico, da se združujejo v sindikate in zavarujejo svoje interese.
24. Delovni dan ne sme biti predolg, saj ima vsak pravico do počitka in do rednega plačanega dopusta.
25. Pravico imate imeti karkoli se vam zdi potrebno, da vi in vaša družina ne zbolite ali da niste lačni, imate obleko in streho nad glavo ter se vam nudi pomoč v primeru brezposelnosti, bolezni, starosti, smrti žene ali moža ali druge nezmožnosti pridobivanja sredstev za preživljanje, neodvisnih od vaše volje. Matere in njihovi otroci so upravičeni do posebne skrbi in pomoči. Vsi otroci uživajo pravico do zaščite, ne glede na to, ali je bila njihova mati ob rojstvu poročena ali ne.
26. Pravico imate obiskovati šolo in vsak bi moral hoditi v šolo. Osnovna šola mora biti brezplačna. Imeti morate možnost se izučiti za določen poklic ali nadaljevati študij, dokler si to želite. V šoli morate imeti možnost razviti vse svoje talente in se učiti strpnosti do drugih, ne glede na njihovo raso, vero ali državo porekla. Vaši starši imajo pravico izbirati, kako vas bodo učili v šoli in kaj.
27. Pravico imate prispevati k napredku umetnosti in znanosti vaše skupnosti ter uživati koristi, ki iz tega izhajajo. Vaše delo kot umetnik, pisatelj ali znanstvenik mora biti zaščiteno, hkrati pa morate imeti možnost uživati koristi od svojega dela.
28. Da bi se vaše pravice spoštovalo, mora obstajati 'red', ki jih lahko zaščiti. Ta 'red' mora biti družbeni in mednarodni.
29. Imate dolžnosti do skupnosti, v kateri je edino mogoč popoln razvoj vaše osebnosti. Človekove pravice mora varovati zakon. Omogočati mora spoštovanje drugih in nas samih.
30. V vseh delih sveta ne sme biti ne družbe ne posameznika, ki bi pravico vzel v svoje roke in deloval z namenom, da uniči pravice, o katerih je bral v tem dokumentu.

Ta poenostavljena jezikovna različica je namenjena zgolj kot vodilo. Za natančno tolmačenje vsakega člana študentom zagotovite originalno različico. Ta različica temelji na delnem prevodu originala, ki je nastal leta 1978 za potrebe Svetovne zveze šol kot sredstev miru, in sicer s strani raziskovalne skupine Univerze v Ženevi pod vodstvom prof. L. Massarentija. Pri nastajanju prevoda je skupina uporabila osnovni slovar 2.500 besed, ki so v rabi v francosko govorečem delu Švice. Učitelji lahko uporabijo to metodologijo pri prevodu Splošne deklaracije v jezik svoje regije.